BUURTKRANT ZEVEN

Ook te lezen op www.oudestadt.nl

113
DECEMBER 2016

In dit nummer o.a:

Van rooksignaal tot krant 3

Fleetstreet Amsterdam 4

Thomas Gravemaker 6

Hoeken van Buurt Zeven 9

Nieuwsgierig

Hanna Lantinga

Het decembernummer heet NIEUWSGIERIG, dat is het thema. Terecht,want je moet wel heel nieuwsgierig zijn om nog iets van het aanvankelijk gekozen thema *Fleetstreet Amsterdam* te kunnen traceren in onze buurt aan de noordkant van de Nieuwezijds. Alles is weg.

De maker van dit stencilartkunstwerkje is niet bekend bij de redactie

Immers, de 'Rode Burcht', het gebouw van De Arbeiderspers waar eens *Het Vrije Volk* van de persen rolde, is vermorzeld onder de slopershamer en vervangen door het Sonesta Hotel; slechts een tegeltableau is over van het rode verleden. Ook het gebouw waar eens het katholieke dagblad *De Tijd* zetelde, is hotel geworden, al is de gevel onveranderd gebleven en proberen de huidige gebruikers het krantenverleden levend te houden. En het kantoor van het gereformeerde dagblad *De Standaard* is getransformeerd in een appartementencomplex, alleen de naam op de gevel verwijst nog naar de vorige gebruikers. Ina Wilbrink vertelt het hele verhaal.

Nieuwsgierig heeft een geschiedenis. In *De Krant door alle Tijden* karakteriseert K. Baschwitz de enthousiaste nieuwsgaring in het renaissance tijdperk met het woord 'nieuwshonger'. Zijn boek gaat terug tot de romeinse tijd en begint met een citaat uit een brief van Cicero. 'Bij elkaar geraapt gezwets, nieuwtjes die niemand zou durven vertellen als hij in Rome vertoefde...', schrijft de filosoof verontwaardigd aan zijn vriend in Rome die hem nieuwsbladen van een zekere Chrestus had toegezonden. Daarmee wordt volgens Baschwitz voor het eerst in de geschiedenis iets gezegd over een beroepsjournalist. Helaas kennen we de inhoud niet van de bladen van deze Chrestus. En weten niet of ze bijvoorbeeld officiële staatsberichten, overgeschreven van de openbare ophangborden, bevatten; we blijven zitten met onze nieuwsgierigheid.
Na uitvinding van de boekdrukkunst in 1450 bleef men 150 jaar lang de nieuwsblaadjes handmatig kopiëren. Was door de kleine oplage het letterzetten niet lonend? Nieuwsgierigheid naar de traditionele technieken van drukken met loden letters leidt ons naar het artikel van Hans Bergmans over Thomas Gravemaker. Begin 1600 verschenen dan eindelijk de allereerste gedrukte nieuwsperiodieken op het Europese toneel, ook in Amsterdam. Hierover schrijft Marijke Winnubst.

Illegale persen in de oorlog. Gelukkig waren de Duitsers niet nieuwsgierig genoeg om te kijken wat ze in handen hadden, toen ze iets zwaars naar binnen hielpen sjouwen. Hans Bergmans vertelt over de verborgen geschiedenis van Spuistraat 28.
Nog veel meer ligt verborgen achter deuren en ramen in onze buurt. Lopend van het Centraal Station naar de Brouwersgracht passeer je een wonderlijk klein winkeltje aan de Prins Hendrikkade met een soort van gebreide sjaals, of ja, wat hangt daar toch? Het verlangen gauw thuis te zijn won het steeds van mijn nieuwsgierigheid een kijkje te nemen. Gelukkig liep Marijke Winnubst wel naar binnen en sprak met Muriel Hoffs..

Ter afronding laat fotograaf Ingrid de Groot ons de vier hoeken van Buurt Zeven zien. Nieuwshonger?

BUURTBORREL Ontmoet je buurtgenoten in Die Port van Cleve, (Maximiliaan) op de hoek Molsteeg-NZ Voorburgwal, elke laatste maandag van de maand vanaf 17.00 uur en praat verder tijdens de prettig geprijsde maaltijd.

2 jan 2017 ipv 26/12 ■ 30 jan ■ 27 feb ■ 27 mrt ■

Krabbels

Marijke Winnubst

MEDIACRATIE VERSUS DEMOCRATIE

Ik heb de ritselende krant de deur gewezen. Het is alsof je continu het Oude Testament leest, 'een geschrift', volgens Jeroen Brouwers, 'vol vijandschap, moord, haat, vergelding, marteling, sadisme, oorlog, bloed van een wraakzuchtige terreurgod'. (Lust je nog peultjes?)
Bovendien de uitstoot van radio, tv en krant komt uit één en dezelfde bronnenfabriek. Onzichtbare goden dicteren wat dagelijks rond gaat gonzen. Dáárover sprenkelen verslaggevers (partij)politieke, religieuze of populistische sausjes, geflambeerd met geld van aandeelhouders en adverteerders en, voilá, hapklare brokken voor de kritiekloze consument, die zich een opgelegd wereldbeeld gedwee laat aanleunen. Dat het goed mis is met de wereld, dat de parlementaire democratie op sterven na dood is, weten we al jaren. Maar wat doen we eraan om niet in bitterheid en cynisme te vervallen? De massamedia bieden geen soelaas tot ik een kleine drie jaar geleden een nieuw politiek platform ontdekte in de vorm van een digitale krant, *De Correspondent* . De zon ging weer schijnen en alles leek weer in beweging te komen gelijk het hilarische machinespektakel van de kunstenaar Jean Tinguely uit de jaren zestig.

En toen kwam die nacht met de gevreesde klap: de triomf van Donald Trump, die de barre realiteit vertegenwoordigt en mijn geloof in een vreedzame wereld in rook deed opgaan. De verslagenheid van *De Correspondent* was niet minder: '*De status quo heeft verloren, de revolte is het nieuwe normaal'* en '*De werkelijkheid laat zich niet meer wegdenken door wensdromen.*'
De correspondent David van Reybrouck, die al in juli voorspelde dat Trump (en in zijn kielzog Wilders) tot president zou worden gekozen, wijdt de overwinning aan de massa die zich in de steek gelaten voelt door de klassieke politieke elite en wraak neemt voor de groeiende ongelijkheid. Hij voorspelt zelfs dat rechtse eurofobe populisten nu hun kans ruiken om de EU uit te kleden.

De massamedia, gekocht door astronomische bedragen, hebben gewonnen. Hiertegen heeft zelfs *De Correspondent* geen medicijn hoewel ze oproept niet in wanhoop en cynisme te vervallen, maar verder te strijden met ideeën, die mensen bij elkaar brengt in plaats van van elkaar vervreemdt.

IN MEMORIAM Henny Brouwer

12 november 1944 - 30 oktober 2016

Er is een Amsterdamse dood gegaan...

Els Willems

Zo staat het op de kaart en zo voelt het.

Henny bleef, ook na haar verhuizing, betrokken bij Buurt Zeven. Ze kwam op de borrel, was redactielid van de buurtkrant en bezorgde de buurtkrant om zo de contacten met haar oude buurtje te behouden.
Een half jaar geleden werd ze ziek. Haar dood was onvermijdelijk, maar overviel ons toch en stemt verdrietig.

Henny hielp de buurt bewoonbaar te houden doordat zij, bij het uitlaten van haar geliefde hondje, op straat dingen signaleerde, die niet klopten. Bijvoorbeeld: nóg een rood lichtje of nóg meer horeca, waarvoor geen vergunning was verleend. Dat gaf ze dan door, zodat er een einde aan gemaakt kon worden.

Henny werd unaniem gekozen tot vertegenwoordiger van onze buurt in de wijkraad van het Wijkcentrum d'Oude Stadt. Zij was altijd heel duidelijk en zei waar het op stond, dat hebben ook de ambtenaren en politici geweten. Ook was zij bereid en in staat om in de zware tijden van de wijkraad, toen de emoties hoog opliepen, als technisch voorzitter de vergaderingen in goede banen te leiden.

Zij ontdekte het verschijnsel Stadsdorp en vanaf dat moment zette zij zich volledig in voor de opbouw van StadsdorpBuurt7. Haar gedrevenheid en haar capaciteiten als zakenvrouw, waren daarbij van onschatbare waarde. Wij zijn haar dankbaar voor de door haar gelegde basis en bouwen daarop verder.

Afkomstig uit de kleine middenstand beheerde zij als penningmeester heel gedegen de centjes van onze buurtkrant. Bovendien bedacht Henny, met haar Amsterdamse humor, veel tekstjes van De Dametjes, die steeds op het voorblad staan.

Het kostte haar moeite haar huis aan het Singel te verlaten. Maar ja, al die trappen... Uit de inrichting van hun huis bleek de grote liefde die Henny en Walther hadden opgevat voor China. Geen gemakkelijk land om zaken mee te doen, maar zij konden dat en maakten er vrienden.
Buurt Zeven mist haar vriendschap.

Van rooksignaal en postduif tot krant

Marijke Winnubst

In de bloei en rijkdom van de Gouden Eeuw, tussen haven en beurs van *Amstelredam*, werd de krant geboren. Vast staat dat Amsterdam naast geld en goed ook het belangrijkste nieuwscentrum van Europa was.

Drukkerij

Het oudste teruggevonden exemplaar van een krant *Courante uyt Italien, Duytsland, &c.* is gedateerd 25 mei 1618 (over uitgever/drukker is de pershistorie niet eenduidig). Het smeuïge bericht handelt over een complot: een Spaanse ambassadeur lijkt onenigheid te zaaien in Venetië zodat de Spanjaarden de Lagune konden binnenvaren en de stad zouden plunderen. Bovendien werden Nederlandse huurlingen, die in de stad aanwezig waren, opgeroepen te gaan muiten.

Zoals de titel doet vermoeden, de vroegtijdige couranten of gazettes wisselden nieuwsgaring uit vanwege overheidscensuur. Bemoeienis met interne politieke problemen waren verboden op straffe van vervolging. Dus ontstond er een gouden handel in anonieme pamfletten (of vlugschriften), handgeschreven of gedrukt op enkelzijdig klein folio, waarin naast sensatienieuws, remonstranten en contraremonstranten en *Roomsche Paepen* of orangisten en patriotten, elkaar bestookten met retorische en venijnige traktaten. De anonieme auteur, drukker en verspreider bleef buiten schot.

De eerste 'krantenmagnaat' avant la lettre, Broer Janz (1579-1652) was een ondernemende duizendpoot met een scherpe neus voor nieuws.

Naast dat hij tienmaal (binnen en buiten de stadsuitleg) verhuisde, driemaal trouwde en stamvader van een hele generatie boekdrukkers was, ontpopte hij zich als een volleerde courantier. Destijds betekende dat: bijeengaren van nieuws, vermenigvuldigen en verspreiden dus auteur, uitgever, letterzetter, (boek)drukker en (boek)handelaar in één. Hij begon als leerling-letterzetter, gaf op 23-jarige leeftijd als zelfstandig drukker, buiten de Korsjespoort in de Langestraat, een boekje uit met zijn ooggetuigenverslag van een belegmanoeuvre van het leger van Maurits van Oranje onder de titel *Verscheyde Leugentydinghen*. In een pamflet van zijn hand uit 1619 van de tragische onthoofding op het Binnenhof van de raadspensionaris Johan van Oldenbarnevelt kon hij zich als stadsdrukker niet permitteren partijdig te zijn, maar zijn hoogachting voor Oldenbarnevelt is tussen de regels door te lezen.

Ondertussen bevonden zich in Amsterdam ongeëvenaard veel drukkerijen (90) en had Amsterdam tien verschillende periodieke kranten voorbij zien komen, met Broer Janz met zijn *Tydinghe uyt Verscheyde Quartieren* als een van de weinige volhouders. De inhoud van de kranten verschilde weinig. De nadruk lag op berichtgeving bestemd voor kleine en grote handelshuizen als VOC, diplomaten en regeringsinstellingen: nieuws over (handels) verdragen, aankomst van schepen en hun ladingen, bewegingen van legereenheden en zeerovers, de graanoogst, aangevuld met handelingen van gekroonde hoofden en hun nakomelingen.

Slechts één jaar huisde Broer Janz in de *St. Niclaesstraat naest den Vergulden Os*. Een jaar later duikt hij op aan de Nieuwezijds Achterburgwal (huidige Spuistraat), beide om de hoek van wat eens ons 20e eeuwse perscentrum was.

workshops €40,-
La Patissière
3 lessen €100,-
brood bakken
taart decoratie
taart bakken
high tea
chocolade
www.lapatissiere.nl
spuistraat 85
1012 ST Amsterdam
info@lapatissiere.nl
06-15004109

Singel 91 by B.O.T.C.
BOS OTTEN TRADING COMPANY
ongekend assortiment • ongekende service
Let there be light!
TAFELS • KUBUSSEN • WIJNREKKEN • SPIEGELS • LAMPEN
Singel 91 • 1012 VG Amsterdam • OPEN thu – sun 12:00 – 18:00
M 0031 (0)6 5473 3552 • info@singel91.nl • www.singel91.nl

Opkomst en ondergang van Fleetstreet Amsterdam

Ina Wilbrink

Of het ooit gaat lukken om de Nieuwezijds Voorburgwal te veranderen in de aantrekkelijke wandel- en fietsboulevard, die onze Gebiedsplannenmakers voor ogen staat? De tijd zal het leren. Maar als *Fleetstreet Amsterdam*, dé krantenboulevard van Nederland, heeft de nu wat verslonsde straat in elk geval een memorabel verleden achter zich.

Met beurs, haven en stadhuis praktisch om de hoek was de buurt rond de Nieuwezijds van oudsher al een centrum van nieuwsverzameling en verspreiding. Eind negentiende eeuw kwamen er enkele sterke troeven bij: de nabijheid van het Centraal Station, het hoofdpost- en telegraafkantoor en de demping van de Nieuwezijds Voorburgwal. Het stedenschoon was er niet op vooruitgegaan, maar de bereikbaarheid was optimaal geworden.
Het Algemeen Handelsblad dat zich in 1828 al aan de zuidzijde had gevestigd en er in 1902 een waar 'krantenpaleis' in art-nouveaustijl liet optrekken, kreeg al snel gezelschap van andere bladen. Aan de overkant bouwde De Telegraaf in 1930 een eigen paleis in nieuwe zakelijkheidstijl. Het hoogtepunt van Fleetstreet Amsterdam volgde na 1945, toen ook de verzetsbladen Parool, Trouw en Waarheid bovengronds gingen, aanvankelijk in de gebouwen van De Telegraaf en andere 'foute' kranten. De straat, waar in totaal negen dagbladen waren gevestigd, werd een ware attractie. Mensen zagen er de kranten letterlijk van de persen rollen en verdrongen zich op verkiezingsdagen rond de borden waarop de uitslagen werden bijgehouden. Totdat eind jaren zestig door concurrentie van radio en televisie de neergang begon. Kranten fuseerden en verhuisden naar moderne kantoorpanden en beter bereikbare bedrijventerreinen. Hun trotse gebouwen vonden een herbestemming als appartementencomplex of bankgebouw.

Hetzelfde lot wachtte ook de krantenpaleizen van de drie zuilen die zich aan 'onze' noordkant van de Nieuwzijds vestigden. Het oudste en nog steeds meest beeldbepalende is het complex van de katholieke Uitgeverij De Tijd dat in 1904 verrees naast het aloude Makelaarscomptoir. Architect Anton Joling was al eerder werkzaam in de buurt, als hoofdopzichter bij de bouw van de Dominicuskerk en als ontwerper van een uitgesproken modern kantoorpand op Nieuwezijds 66. Geïnspireerd op het kasteel van Gijsbrecht van Aemstel dat hier ooit stond, ontwierp hij voor De Tijd een gebouw in een meer terughoudende stijl, mooi aansluitend bij het historische buurpand. Het exterieur met tegeltableaus met episodes uit het leven van Gijsbrecht van Amstel van Theo Molkenboer en beeldhouwwerk van Rien Hack is na de recente renovatie weer in topconditie.

RCE via Wikimedia Commons

Gebouw van Het Algemeen Handelsblad

M.M. Minderhout via Wikipedia

Kasteel van Aemstel voor Uitgeverij De Tijd

VLEESCHHOUWERIJ D. REINHART

The best "broodjes" in town!

Ambachtelijke Vleeschhouwerij Reinhart biedt u dagelijks een ruime keuze uit rijkelijk belegde broodjes. Onze broodjes en pistoletjes worden door ons zelf gesmeerd met **"echte roomboter"** en belegd met onze **eigen gemaakte vleeswaren & worstsoorten.**

Lijnbaanssteeg 10, Amsterdam T 020 623 03 66 F 020 623 32 36

Visit our AMAZING BEAUTY BOUDOIR
and indulge yourself with one of our treatments:

The Brow Bar
Eye lashes
Make-up
Haircut, colour & styling
arrangements for the bride
Make-up workshops

Amazing Beauty BOUDOIR BROWS MAKE-UP HAIR

Herenstraat 20
1015 CB Amsterdam
tel: 020-7718112
email: info@amazingbeautyboudoir.com
www.amazingbeautyboudoir.com

INK hotel

Nadat De Tijd het pand verliet is van het oorspronkelijke interieur niets meer over, maar het vorig jaar geopende designhotel INK doet er alles aan om het verhaal van de krant die hier gemaakt werd tot leven te brengen, zo hoor ik van commercieel manager Moreno Forte, het hele concept is erop gebaseerd.
De slogan 'Waar verhalen nog steeds worden geschreven' is vertaald in een origineel decor waarin je door het hele gebouw heen steeds nieuwe variaties op de thema's *krant* en *tijd* ontdekt. De eigen medewerkers vertellen er graag meer over en komen zo makkelijker met mensen in gesprek. Gasten waarderen dat, maar ook de vakjury's van twee prestigieuze Hotel Awards. Toch blijft het INK's ambitie om het gebouw niet alleen met toeristen te delen, maar er ook een beetje een 'buurthonk' van te maken. Door de maandelijkse netwerkborrel voor gasten en relaties uit de buurt ontstaat er al een aardige mix van toeristen en buurtbewoners.
Schuin aan de overkant in het appartementencomplex op nummer 58 staat hoog in de gevel nog een andere herinnering aan Fleetstreet Amsterdam, het opschrift 'De Standaard'. De krant was de spreekbuis van de Anti-Revolutionaire Partij die hier vanaf 1917 werd uitgegeven. De komst van de krant was eigenlijk al een herbestemming, want het pand was al in 1912 gebouwd voor een Duitse handelsonderneming. De Standaard kreeg na de oorlog een verschijningsverbod. De rol van dagblad voor gereformeerd Nederland werd overgenomen door verzetskrant Trouw, die er ook nog korte tijd gevestigd was.

Voor herbestemming van het kolossale krantenpaleis in nieuwe zakelijkheidstijl van de socialistische Arbeiderspers op het Hekelveld lijkt niemand zich te hebben ingezet. Vanaf 1931 werden haast alle publicaties van de rode familie hier uitgegeven. Partijkrant Het (Vrije) Volk was in 1964 nog de grootste krant van Nederland, maar de hoge kosten van 44 lokale edities maakten de krant extra kwetsbaar toen ook hier de oplagen terugliepen. De krant trok zich in 1971 terug op Rotterdam en al een jaar later werd de 'Rode Burcht' nietsontziend gesloopt om plaats te maken voor het Sonesta Hotel – tegenwoordig Renaissance. Van de met dubbeltjes en kwartjes door de achterban bij elkaar gespaarde 'kathedraal van de arbeid' resteert alleen het monumentale tegeltableau 'De vruchtbaarheid van de arbeid' van Johan van Hell op de binnenplaats van het hotel, toegankelijk via de Engelsesteeg. Opkomst en ondergang van Fleetstreet Amsterdam komen nergens zo dicht bij elkaar.

De Linnen Heren

outlet in hotellinnen

verkoop van nieuw hotellinnen voor thuis, uw bed & breakfast en airbnb tegen outletprijzen

herenstraat 21, 1015 BZ, Amsterdam

Thomas Gravemaker een grafische duizendpoot

© Ingrid de Groot

Hans Bergmans

Sinds vier jaar is onze buurt verrijkt met een typografische werkplaats, Letterpress Amsterdam. Eigenaar Thomas Gravemaker is een internationaal bekende en gevierde ontwerper, typograaf en boekdrukker.

Na decennialange omzwervingen besloten hij en zijn vrouw naar zijn geboortestad terug te keren. De bedoeling was het wat kalmer aan te gaan doen. Of dat lukt staat nog te bezien, want hij is nog steeds druk in de weer met ontwerpen, drukken, binden, cursussen en workshops geven en jongere vakgenoten de fijnere kneepjes van de boekdrukkunst bij te brengen.

Thomas heeft een veelbewogen en gevarieerde loopbaan achter zich. Na de Gerrit Rietveld Academie te hebben doorlopen, werkte hij kort voor het tijdschrift Intermediair. In die tijd stelde hij een complete drukkerij samen met negen drukpersen en twee honderd kasten met loden letters. Hij en zijn Schotse partner Christine besloten het avontuur te zoeken in Engeland. Hij verkocht zijn hele drukkerij en werd senior designer bij de befaamde Londense uitgeverij Thames & Hudson. Op een dag vond hij een Adana-pers in een puinbak en begon het verzamelen opnieuw. Van Londen verhuisde hij naar Parijs om daar zijn eigen studio op te richten, uiteraard met meenemen van zijn tweede drukkerij. Zijn klantenkring bestond uit gerenommeerde uitgeverijen, zoals Flammarion, en een aantal belangrijke Parijse musea, waar hij de belettering en grafische vormgeving van tentoonstellingen verzorgde en boeken, catalogi en posters ontwierp. Misschien wel de kroon op zijn typografisch museumwerk kwam toen Les Archives de Paris en de Hermitage in problemen raakten met de catalogus van hun gezamenlijke tentoonstelling. De teksten waren zowel in het Frans als in het Russisch, maar er was nergens een typograaf te vinden die de teksten in beide alfabetten kon zetten. Totdat reddende engel Thomas te hulp schoot.

Gravemaker en zijn journalistenvrouw leidden een zeer afwisselend bestaan; in totaal verhuisden zij veertien keer van Frankrijk naar Schotland, van Nederland naar Engeland en terug naar Parijs. En steeds ging de alsmaar uitdijende drukkerij mee. Sinds zijn terugkeer hier zijn er alweer twee persen bijgekomen.

Hij zet zijn teksten met de hand woord voor woord in loden letters. Vervolgens worden die handmatig op een van zijn testpersen gedrukt. Het is tijdrovend werk en een oplage is maximaal 500 exemplaren. Naast dit handwerk van topkwaliteit, besteedt hij aanzienlijke tijd aan zijn missie: de typografische kennis die hij gedurende 45 jaar vergaard heeft aan nieuwe generaties door te geven om zodoende de boekdrukkunst in stand te houden.

LetterpressAmsterdam, Singel 214, Amsterdam.
info@letterpressamsterdam.com
06 1245 1401.

Muriel Hoffs: droomde van een winkel

Muriel Hoffs in haar winkel

© Ingrid de Groot

Marijke Winnubst

Op weg naar het station, op de Prins Hendrikkade nr. 8b – momenteel bijna onzichtbaar door een bouwput voor de laatste rotte kies in het werelderfgoed – ontdek je de etalage van Muriel Hoffs. In het piepkleine pandje van NV Zeedijk lichten de delicate mode accessoires als pareltjes op tussen de lelijkheid van de monocultuur.

'Handwerk, breisels in een elektrische, opgejaagde tijd. Hoezo?'
'Juist als tegenhanger, goed toch?' lacht Muriel. 'Als kind was ik al met mijn handen bezig, punnikte, haakte en breide ik dat het een lust had. Bijna vanzelfsprekend ging ik naar de 4-jarige opleiding MTS voor Mode en Kleding, hier aan de Zeeburgerdijk (de opleiding bestaat niet meer). Drie jaar intensief theorie en techniek in de schoolbanken, inclusief middenstandsdiploma en textielbrevet, en één jaar praktijk bij (confectie)ateliers en een ouderwetse kleermaker.'

Na jaren op de naaimachine met textiel bezig te zijn geweest, voelde ze de behoefte terug te gaan, met haar materiaalkennis van nu, naar het handwerk van haar kinderjaren. De voorspelbaarheid van geweven stoffen verveelde, terwijl garens een ongelofelijke vrijheid bieden. Door met dikke of dunne breinaalden, draden van verschillende samenstellingen als katoen, linnen, wol, zijde of kasjmier samen te voegen, wordt het een totaal nieuw product. Bovendien houdt ze zelf controle over het maakproces. Net zoals in een galerie hangen draagbare creaties aan de muren. Ze verschillen van elkaar qua kleur, vorm en structuur.

'Is dat een pelerine?' vraag ik.
Muriel kijkt me vragend aan 'Nee en ja, het is een omslagdoek, maar met deze vorm kan je interessante variaties maken.' Door de soepelheid van het materiaal en de wijze van produceren kan één en hetzelfde ontwerp op allerlei manieren gedragen worden. Alles rondom ons heen, van kettingen tot vingerloze handschoenen, is traditioneel, ouderwets handwerk, maar de winkel oogt en ademt design; niet het handwerkkransje, dat toch regelmatig haar winkeltje barricadeert om 'de kunst' af te kijken.
'Uit praktische nood en om mijzelf te beschermen', verontschuldigt ze zich, 'kan ik er maar drie tegelijk binnenlaten.'
Maar leuke klanten hebben de overhand. Van over de hele wereld, één vrouw komt zelfs elk jaar uit Ohio voor een nieuwe sjaal. Ook steeds meer mannen weten haar winkel te vinden, hetzij voor henzelf, hetzij voor een topje of sjaal voor hun vrouw. Daar doet ze het voor.

Muriel Hoffs is lid van de Amsterdam Made community, een platform voor traditionele en innovatieve ambachtslieden met keurmerk.

de Afstap
Openingstijden
ma 13.00 - 17.30 uur
di tm za 10.30 - 17.30 uur
info@afstap.nl
www.afstap.nl
Oude Leliestraat 12
1015 AW Amsterdam
tel: 020 - 62 31 445
drie minuten lopen van de Dam
Volledige collectie Rowan-garens en Addi brei- en haaknaalden

Wasserij en Stomerij SNEEUWWIT
(sedert 1939)
Wast, strijkt en stoomt ook voor u
Rob en Hanni Berger
Oude Leliestraat 11
1016 BD Amsterdam
Tel.(020) 624 05 49
info@wasserijsneeuwwit.nl
www.facebook.com/wasserij.sneeuwwit

Tom Poes in de Spuistraat

Hans Bergmans

In de oorlogsjaren had Marten Toonder zijn studio op de beletage van Spuistraat 28. Toen De Telegraaf in 1941 moest stoppen met de Micky Mouse strip, werd hij gevraagd een vervangende kinderstrip voor de jeugd vanaf tien jaar te maken.

Het werd het eerste stripverhaal van de kleine witte kat: Tom Poes ontdekt het geheim van de Blauwe Aarde. Heer Bommel deed pas in het derde verhaal zijn intrede. Om leesluiheid te voorkomen kreeg Toonder de opdracht geen tekstballonnetjes te gebruiken, zoals toen gangbaar, maar de tekst onder de tekeningen te plaatsen. In november 1944 werd de redactie van De Telegraaf door de SS overgenomen en brak voor Toonder het moment aan zich van de collaboratiekrant te distantiëren.
In het dagblad verscheen de mededeling 'Tom Poes ziek'.

DONDERDAG 21 DECEMBER 1944
TOM POES ZIEK

Maar de slimme poes verdween niet geheel van het toneel. Toonder had een lang gekoesterde wens een tekenfilm te maken en met zijn groep ging hij aan de slag met 'Tom Puss und das Geheimnis der Grotte'. Dit werd mogelijk gemaakt door een samenwerking met de Duitse maatschappij Degeto Film, iets waarover hij later bekritiseerd zou worden. Zijn verweer was dat hij door dit project 118 mensen buiten de Arbeidseinsatz kon houden, waaronder een aantal onderduikers. Maar de film is nooit afgemaakt.

Toonder was actief in het verzet; hij vervalste papieren, maakte stempels om documenten te vervalsen en imiteerde handtekeningen onder gefingeerde brieven. Toonder Studio's had in het souterrain een drukkerij, Hulpstudio 2. Deze fungeerde als dekmantel voor de illegale drukkerij D.A.V.I.D. (De Algemene Vrije Illegale Drukkerij), mede opgezet door Geert Lubberhuizen, oprichter van de illegale uitgeverij De Bezige Bij. Het verhaal gaat dat tijdens het afleveren van de drukpers de vrachtwagen de Spuistraat blokkeerde en dat gehaaste Duitse militairen te hulp schoten om met vereende krachten de pers naar beneden te tillen. Naast drukwerk voor diverse verzetsorganisaties werd hier vanaf november 1944 het ondergrondse blad Metro gedrukt, waarvoor Marten Toonder de spotprenten leverde.

Na de bevrijding bracht Marten, met een schare medewerkers, de wereld van Tom Poes weer tot leven. Het werd een enorm succes. Tom Poes strips werden in 50 kranten in binnen en buitenland uitgebracht. De geestelijke vader van Tom Poes en heer Bommel ontwikkelde zich van vernuftig tekenaar tot een begaafd verteller. Door zijn originele, humoristische en unieke taalgebruik heeft hij het Nederlands verrijkt met woorden als kommer en kwel, minkukel, denkraam, bovenbazen en duizenden andere. Maar de Bommelliefhebbers is een uitstervende groep. Ongetwijfeld zal menig voorbijganger aan het geboortehuis van Tom Poes zich afvragen waar het aangebrachte Bommelcitaat 'Als U begrijpt wat ik bedoel' op slaat.

© Ingrid de Groot

Souterrain waar de illegale drukkerij D.A.V.I.D. zich bevond

HOEK PRINSENGRACHT

WESTERMARKT/RAADHUISSTRAAT

Uit het lied van Lars Boom en Martin van Dijk:
Weemoed van de Wester

Vergeet bij God nooit hoe je hebt geklonken
Een schreeuw was jij van hoog tot naar benee
van vreugde en hoe er werd geleden
Je zag Naatje, Anne Frank, de NSB

© Ingrid de Groot Photography

HOEK PRINSENGRACHT

BROUWERSGRACHT 101

Café Tabac, voorheen het vermaarde café Smackzeil waar, op een schoolbord, de eigenaar kroegscènes tekende, waaronder Jan Boerstoel korte versjes schreef:

Het mooiste uitzicht volgens mij
zijn veertig flessen op een rij. of
Drinken doet een beetje zeer
maar nuchter leven nog veel meer

HOEK PRINS HENDRIKKADE

DAMRAK

Victoria hotel (1890), Rijksmonument. Op 7 mei 1945 openden de SS evenals op de Dam, het vuur op voorbijgangers. De geschiedenis van de twee mysterieuze pandjes ingebouwd in de gevel van het Victoria hotel inspireerde auteur Thomas Rozenboom bij het schrijven van zijn historische roman 'Publieke Werken'.

DE HOEKEN VAN BUURT ZEVEN

HOEK DAMRAK

DAM

Het bakstenen gebouw uit 1934 van architect Jan Gratema kent een lange voorgeschiedenis. Vóór 1563 't Suykerhuis, daarna Sinter Niclaes, daarna café Bisschop, en nu bankgebouw tegenover het Nationaal Monument op de Dam.

MAXIMILIAAN

A Maximiliaan New Year's Eve

Kerst & oudejaarsavond in vier adembenemende gangen voor slechts

€ 39,00

Bijpassend wijnarrangement voor € 15

Voor meer informatie
www.maximiliaan-amsterdam.com/menu/

Die Port van Cleve

Nieuwezijds Voorburgwal 176 - 180 / NL 1012 SJ / Amsterdam
+31 (0)20 714 20 00. www.maximiliaan-amsterdam.com

Jacquelien Beijer
GOUDSMID

aanschuifringen

Korte Korsjespoortsteeg 1
1012 TC Amsterdam

www.jacquelienbeijer-goudsmid.nl
020 6252023

Voor uw gehele media pakket!

MEDIA SERVICES
&DR DV

- Drukwerk
- Advies
- Ontwerp
- Print
- Mailing

Elementenstraat 12
1014 AR Amsterdam
020 411 66 40
info@drdvms.nl • www.drdvms.nl

De Ware Jacob
WIJN EN GEDISTILLEERD

- *ruim assortiment kwaliteitswijnen 5 tot 15 euro*
- *maandelijks nieuwe wijnen*
- *groeiend assortiment biologische wijnen*
- *verkoop van wijnrekken*
- *bezorging aan huis*
- *verzorgen/versturen van relatiegeschenken*

Herenstraat 41 Telefoon 020 6239877
Amsterdam Email info@warejacob.com

OPENINGSTIJDEN:
Dinsdag t/m vrijdag 10.30 - 19.00 uur
Zaterdag 9.30 - 18.00 uur

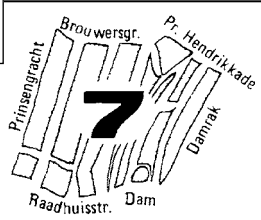

Voor informatie mailt of belt u met Hans Bergmans
Email: hans@wbergmans.nl
Telefoon: 6240034

QITIQ

Heeft u problemen met uw Windows- of Mac-computer?

Ik help u graag. Ik ben een computerprofessional die door ruim 30 jaar ervaring snel problemen kan opsporen en oplossen.
Ik reken € 17,50 per half uur (incl. BTW) en ik reken geen voorfietskosten.
Mijn naam is Johan Schravesande. U kunt contact met mij opnemen via telefoonnummer 06 54311196 of 020 7793615 of via e-mail info@qitiq.nl.
Zie ook www.qitiq.nl/computerhulp.

Oproep bezorging Buurtkrant Zeven

dreamstime.com

Onze buurt is in maar liefst 16 wijken verdeeld en in al deze wijken moet vier keer per jaar de buurtkrant worden bezorgd. Er was een vaste ploeg van zo'n tien man/vrouw met daarnaast enkele buurtbewoners die zich in de loop der jaren hebben gemeld als reservebezorger. Inmiddels zijn er vijf vaste bezorgers opgehouden en is ook een reserve afgevallen. Ik zoek dan ook extra vaste bezorgers en extra reserves. Bezorgen is helemaal geen vervelend werk en kost niet veel tijd: minimaal een uur per keer en maximaal twee uur, afhankelijk van de grootte van de wijk. U kunt zich - liefst in groten getale maar klein mag ook - opgeven bij Sophie Josephus Jitta, Keizersgracht 1 (ingang Brouwersgracht), 1015 CC Amsterdam.

Tel. 6227272 en e-mail: sophiejitta@xs4all.nl.
Mede namens mijzelf: hartelijk dank voor uw bereidwilligheid.

NIEUWJAARSBORREL

Wijkcentrum d'Oude Stadt, geeft de Nieuwjaarsborrel op

donderdag 19 januari 2017
van 17.00 – 19.00 uur

U bent van harte welkom!

Nieuwe Doelenstraat 55, Amsterdam

Comité Westelijke Grachtengordel e.o.

Onlangs is het comité Westelijke Grachtengordel e.o. opgericht. Het gebied bestrijkt het gebied van Buurt 7 en Buurt 6, de grachtengordel t/m Spuistraat, NZ Voorburgwal en de Dam. De doelstelling is een platform te creëren en een stem te kunnen laten horen, over zaken als verkeer, openbare ruimte, horeca- en terrasbeleid en evenementen. Voor het laatste is nieuw beleid in de maak. Cees Maris , Eveline van Nierop ,Carel Roos ✉ he.vannierop@telfort.nl

VRAGEN EN KLACHTEN OPENBARE RUIMTE

GEBIED WEST:

Gebiedscoördinator Barbera Lavell: blavell@amsterdam.nl, tel. 06 306 95 193

Gebiedsbeheerder Immelien Visser: immelien.visser@amsterdam.nl, tel. 06 513 99 583

Gebiedsbeheerder Ron Onsia: r.onsia@amsterdam.nl, tel. 06 129 90 705

GEBIED 1012:

Gebiedsbeheerder Roel Plugge, r.plugge@.amsterdam.nl, tel. 06 517 14 579

Gebiedscoördinator Joris Bokhove, j.bokhove@amsterdam.nl, tel.06 13696031

Omgevingsmanager: Chris Seinen, c.seinen@amsterdam.nl, tel 06 288 83 440

Via www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/melding-or/ kunt u via een formulier klachten rechtstreeks melden.

WESTERKERK AGENDA

Uitgebreide informatie over alle concerten en activiteiten www.westerkerk.nl

CONCERTEN:
10/12 • 15:00 –16:00 u. Concert Cappella Westerkerk (gratis)
24/02 • 13.00-14.00 u. The Baton Rouge High School Singers uit Baton Rouge, Louisiana U.S.A, o.l.v. Mr. Robbie Giroir

CANTATEDIENSTEN:
26/12 • 10:30-12:00, Messiah (deel 1 Dublin versie) – G.F. Händel
Westerkerkkoor, solisten en Ensemble 't Kabinet o.l.v. JanJoost Elburg (dirigent)
29/01 • 10:30-12:00 Wär Gott nicht mit uns in dieser Zeit BWV 14 - Johann Sebastian Bach
Westerkerkkoor en Ensemble 't Kabinet o.l.v. JanJoost van Elburg (dirigent)
26/02 • 17:00-18:30 H. Purcell & J. Blow - Engelse Barokmotetten
Westerkerkkoor en Ensemble 't Kabinet o.l.v. JanJoost van Elburg (dirigent)

COLOFON

Redactieleden
Hans Bergmans tel. 624 00 34
Ingrid de Groot (foto's) tel. 428 96 00
Hanna Lantinga tel. 662 03 35
Ina Wilbrink tel. 624 49 48
Els Willems tel. 622 64 37
Marijke Winnubst tel. 623 06 05

Eindredactie, correspondentie- en kopijadres
Gemma Crijns tel. 422 64 16
E-mail: buurtkrant7@gmail.com

Advertenties
Hans Bergmans tel. 624 00 34
e-mail: hans@wbergmans.nl

Bezorging
Sophie Josephus Jitta tel. 622 72 72

Wijkraadsleden
Jolande Coelho tel. 623 05 44
Eveline van Nierop tel. 623 55 01
René Ambags tel. 428 70 48
Hans Steketee (duo) tel. 06 49920679

Drukker
Media Services DR & DV, Amsterdam,
Lay Out
CH Grafisch Ontwerp, ch-ontwerp.nl

Rekeningnummer:
IBAN NL66INGB0002341576
t.n.v. BUURTKRANT ZEVEN, Amsterdam
Penningmeester a.i.: Els Willems

Oplage 5000

Volgende krant | maart 2017
Sluitingsdatum advertenties:
15 januari 2017
Kopij vóór 10 januari 2017 sturen naar de eindredactie.
De redactie van BUURTKRANT ZEVEN acht zich niet verantwoordelijk voor de inhoud van de gepubliceerde artikelen.

NUTTIGE NUMMERS

ALARM

Alarmnummer Ambulance – Brandweer - Politie spoed..... 112
Politie niet spoedeisend/aangifte diefstal..... 0900-88 44
Centrale doktersdienst (werkdagen) 592 34 34
Centrale doktersdienst (nacht) 088-30030 600
Eerste Hulp O.L.V.G. 599 30 16

GEMEENTE

Algemeen Informatienummer Amsterdam 14 020
Parkeerbeheer Dienst Stadstoezicht 553 05 21
Klachten bestrating (openbare ruimte)..... 551 95 55
Meldpunt overlast binnenstad/terrassen/horeca 14 020
Algemene klachtenlijn/milieuklachtenlijn 421 45 67
Openbare verlichting 14 020
Meldpunt discriminatie..... 638 55 51
Meldpunt overlast te water - ook voor putzuigdienst/
storingen www.waternet.nl - 24 uur per dag 0900-93 94
Meldpunten overlast short stay: 14020
www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/wonen
Wijksteunpunt wonen: www.meldshortstay.nl
Reiniging – grofvuilvragen - klachten
reinigingspolitie 256 35 55
Anonieme melding klacht (bijv. burengerucht) 0800-70 00

HULPDIENSTEN EN ADVIES

Hulplijn Amsterdam..... 675 75 75
Gemeentelijke Ombudsman..... 625 99 99
Advies/Steunpunt Huiselijk geweld..... 611 60 27
Wijkcentrum d'Oude Stadt 638 22 05
Kindertelefoon [gratis] 0800-04 32
Juridisch Loket..... 0900-80 20
Amsterdams Steunpunt Wonen..... 523 01 30
Huurspreekuur 622 42 55
Huurteam Binnenstad 421 48 68
Thuiszorg Amsterdam 0900-95 51
Centram v/h Blankenberg Stichting 557 33 33
Blokkeren bankpassen en pincodes 0800-03 13
Dierenambulance 0900-210 00 00
Ongedierte Bestrijding GG&GD 555 56 00
Geluidsoverlast Schiphol 601 55 55
Bureau Brandveiligheid 555 66 66
Liander, storingen gas en electriciteit..... 0800-9009
Sociaal Loket (Zorg & Samenleven, Participatie,
Zorg & Overlast, Taalwijzer) 256 48 00
Stadsdorp Buurt Zeven: 06 4625 64 12

BUURTREGISSEURS en GEBIEDBEHEERDERS

Gebiedbeheerder Stadshart Noord -
Roeland Plugge 06 517 14 5 79
e-mail: rplugge@centrum.amsterdam.nl
Gebiedbeheerder Westelijke Grachtengordel -
Immelien Visser 06 513 99 583
e-mail: ivisser@centrum.amsterdam.nl
Buurtregisseur Stadshart Noord,
Harm Versloot 06 531 97 227
e-mail: harm.versloot@amsterdam.politie.nl
Buurtregisseur Nieuwendijk, Chris Merks 06 200 35 225
e-mail: christiaan.merks@amsterdam.politie.nl
Buurtregisseur Westelijke Grachtengordel,
Piet Zwaneveld 06 53 34 69 63
e-mail: piet.zwaneveld@amsterdam.politie.nl
Winkelstraatmanager Raadhuistraat/Westermarkt:
Moheb Alecozy, moheb@alecozyconsult.nl... 06 52 55 60 66